

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЛІСОГОСПОДАРСТВ

***СЛЕСАР Т.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ, НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ***

Лісове господарство під дією людини, спрямованою на використання лісових природних ресурсів перетворилось кілька століть тому із природного, екстенсивного середовища на спеціалізовану прикладну галузь науки – лісівництво. За визначенням лісівництво представляє собою на даний час з одного боку галузь рослинництва, яка займається вирощуванням лісу, а з іншого науку про методи вирощування і експлуатацію лісу та напрямки підвищення його продуктивності.

Але враховуючи, в більшості випадків, природне походження лісу в Україні за період соціалізму виникла традиція загальнодоступності в здійсненні побічних лісових користувань («дарми лісу» - дикорослими трав'яними рослинами, квітами, ягодами, грибами, горіхами та іншими плодами) для власного споживання належить до загального використання лісових ресурсів і провадиться безкоштовно [1].

В даному випадку немає ні можливості ні потреби обліковувати і аналізувати обсяги використання зазначених «дарів лісу». Що стосується цих та інших загальноприйнятих побічних лісових користувань, використовуваних для потреб виробничої та комерційної діяльності, то вони відносяться до виробничої та комерційної діяльності відповідно до діючих нормативних документів для спеціального використання і провадяться за плату на підставі спеціального дозволу – лісового квитка лише в межах відведених земельних ділянок лісового фонду.

Лісовий квиток є документом, порядок видачі якого визначається законодавчо, і дозволяє розробити певний механізм обліку і контролю заготовленої сировини. Крім того надходження від побічних лісових користувань можуть бути направлені на соціальні потреби громади.

Заслуговує на увагу і проведення поглибленого дослідження з питань обліку і аналізу грошових надходжень від мисливства, яке також передбачає використання мисливських квитків згідно діючої нормативної бази, що дає можливість здійснювати аналітичні розрахунки та облікові відображення.

Проте виникають поодинокі ситуації, коли за розпорядженням органів місцевого самоврядування чи окремих осіб вільний доступ до лісового фонду обмежений, що недопустимо не лише з етичних та економічних міркувань, а й з правової точки зору.

Основним напрямком обліку і аналізу [2;3;4;5] та основними джерелами грошових надходжень лісгосподарств є встановлені компоненти, потребуючі постійної уваги:

1. Лісокультура, яка об'єднує насінництво, розсадницьку справу та лісові культури;

2. Лісівнича включає рубки догляду, санітарні та інші рубки;

3. Лісозаготівельна включає рубки головного користування;

4. Лісовпорядкування, яке охоплює комплекс заходів з питань організації і ведення лісового господарства для забезпечення раціонального використання лісових ресурсів і земель лісового фонду та підвищення продуктивності деревостанів.

Лісовпорядкування представляє собою певний комплекс знімальних, лісоінвентаризаційних та проектних робіт, спрямованих на забезпечення раціонального використання продукції, відтворення лісових ресурсів, охорону лісів і їх захист.

Об'єктом лісовпорядкування являється лісовий фонд, який потребує якісного і повного обліково-аналітичного забезпечення.

Завданнями організації і обліку лісовпорядкування є:

1. Одержання вірогідної інформації про лісові ресурси, їх стан і динаміку.

2. Здійснення внутрішньогосподарської організації земель лісового фонду.

3. Визначення розмірів і просторового розміщення невиснажливого лісокористування, заходів з відтворення, вирощування, охорони і захисту лісів, тощо, та їх проектування.

4. Проведення аналізу і оцінки господарської діяльності та контролю за нею.

В Україні базове лісовпорядкування провадять кожні 10 років, а поточні зміни вносять і враховують щорічно у порядку безперервного лісовпорядкування, що передбачає відображення в обліку для проведення лісового аналізу господарської діяльності досліджуваної галузі.

Періодичне проведення інвентаризації дозволить не лише уточнити показники обліку, але й виявити та попередити зловживання матеріально відповідальних осіб, встановити правильність зберігання матеріальних цінностей.

Фактична наявність продукції лісгосподарств перевіряється безпосередньо на місцях зберігання – у лісі, на верхніх, нижніх складах та місцях переробки за допомогою обмірювання, перерахунку або визначення об'єму.

Перевірка збереженості та фіто-санітарного стану лісових біологічних активів проводиться поквартально в кожному із лісових господарств.

Удосконалення теоретичних і методичних засад бухгалтерського обліку лісових біологічних активів в частині визнання, оцінки та відображення операцій сприятиме поліпшенню аналізу й підвищенню ефективності управління лісгосподарською галуззю та нарощуванню її потенціалу.

Література.

1. «Про затвердження Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України» Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1996 р. – № 449.

2. Синякевич І.М. Економіка лісочористування: навчальний підручник / І.М. Синякевич. – Львів : ІЗМН, 2000. – 402 с.

3. Степин В.В. Экономические основы природопользования / Степин В.В. – М. : Лесная промышленность, 1982. – 152 с.

4. Тарасов А.И. Экономика рекреационного лесопользования / А.И. Тарасов. – М. : Наука, 1980. – 136 с.

5. Туныця Ю.Ю. Эколого-экономическая эффективность природопользования / Ю.Ю. Туныця – М. : Наука, 1980. – 163 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

**ТЕНИЦЬКА В.А., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Система обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств обов'язково має відповідати усім сучасним вимогам і викликам сьогодення. Відомо, що добре налагоджена взаємодія обліку, аналізу та управління на підприємстві продукує максимально-

---

* Науковий керівник: Крутько М.А., к.е.н., викладач